

Til Utenriks- og Forsvarskomiteen
utenriks-forsvar@stortinget.no

Stavanger, 6. mai 2020

Ny langtidsplan for Forsvarssektoren - hørings svar fra Rogaland

Forsvarskommunene i Rogaland har arbeidet sammen om dette innspillet til behandlingen av Proposisjon 62S Vilje til beredskap.

Gjennom inneværende langtidsplanperiode 2016-2020, har den sikkerhetspolitiske situasjonen endret seg. Tonen mellom stormaktene er blitt krassere, trusselbildet tydeligere og kapasiteten til å bistå på tvers av landegrensene i Nato er blitt mindre.

Disse driverne aktualiserer behovet for å prioritere forsvaret av Norge og alliansen mot trusler, anslag eller angrep. Norge må også i større grad utvikle evne og kapasitet til å takle utfordringer i gråsonene mellom sivil krise og væpnet konflikt. Et framtidrettet forsvar vil kreve endringer i både organisering og prioriteringer. Videreføring av ambisjonsnivået fra forrige langtidsplan fram mot 2020, er ikke nok til å møte de utfordringene Norge må kunne møte i årene framover. Det er også viktig at befolkningen i hele landet har tillit til og slutter opp om forsvaret.

Kommunene i Stavanger-regionen vil derfor gi ros til Forsvarssjefen for å i sitt fagmilitære råd å ha tatt fatt i de utfordringene som en endret omverden gir Norge. Vi mener at Norge må kunne møte utfordringene i forhold til ambisjonene om å kunne forsvare eget territorium, og ha tilstrekkelige kapasitet til å løse det oppdraget.

Vi erfarer at det fremlagte forslaget til ny langtidsplan i Proposisjon 62S Vilje til beredskap – evne til forsvar gir et godt grunnlag, for å kunne ta beslutninger på grunnlag av behov for kapasiteter i større grad enn lokaliseringer. Proposisjonen etterlater heller ingen tvil om at forsvarssektoren har behov for å søke mot mer kostnadseffektive og standardiserte løsninger for materiell.

Forsvaret har de siste årene jobbet målrettet med å sikre et økt norsk innhold i forbindelse med forsvarsanskaffelser. Likevel er det ikke nok, gjenkjøpsordningen evner ikke å bli tilgjengelige for mer enn et lite antall bedrifter og beslutningsprosessene er for langdryge. Fokuset på gjenkjøpsordningene må styrkes. Vi mener at det bør være et mål at flest mulig av sjøforsvarets

kommende fartøy designes og bygges i Norge. Det må også jobbes slik at anerkjente kompetanseklyster over hele landet koples på disse prosessene framfor å politisk beslutte og søke å etablere nye.

Erfaringene som Norge og verden har gjort med Korona pandemien så langt tilsier et utvidet fokus på et totalforsvarskonsept, hvor forsvaret med sin nasjonale tilstedeværelse også har en definert rolle i samfunnssikkerhetsberedskapen.

Stavangerregionen er en viktig forsvarsregion og vi ser også muligheter for å kunne styrke det regionale bidraget til forsvarssektoren, blant annet med kompetanse fra energi- og petromaritim sektor.

KNM Harald Haarfagre

Vi er tilfredse med at forslaget til langtidsplan foreslår å videreføre KNM Harald Haarfagre som rekruttskolesenter for Sjø-, Luftforsvaret og Forsvaret sine fellesfunksjoner. Forsvaret har gjennom de senere år gjort store investeringer i leiren. Det er nå en effektiv og veldrevet base som fungerer godt. Leiren har både arealer og organisasjon til å ta et økende antall rekrutter. At tjenestestedet ligger i en by med kommunikasjonsinfrastruktur og kulturtilbud, gjør også overgangen fra sivil liv til førstegangstjenesten lettere. KNM Harald Haarfagre er også regional base for vertslandsstøtten til Joint Warfare Center på Jåtta og Nato Foracs.

Agder og Rogaland Heimevernsdistrikt HV08

Heimevernet får en stadig viktigere strategisk rolle, og vil være eneste territorielle styrke som til stede i hele landet. Vår oppfatning er at den kommende langtidsplanen bør bli mer spesifikk på hvordan en sørger for et tilstrekkelig sterkt Heimevern i Sør-Vest Norge. Vi er klar over at det foregår et arbeid under overskriften HV mot 2030 som forventes framlagt i 2021.

Det er ikke bra at Heimevernet sin rolle i så liten grad vektlegges i forslaget til Langtidsplan.

Heimevernet er den mest kostnadseffektive måten å skape både kapasitet og oppslutning om forsvaret i hele landet. Vi er alvorlig bekymret vedrørende mangelen på drøfting og avklaring av samfunnssikkerhetsberedskapen mangelen på avklaring mht. forsvarets rolle.

Heimevernet er det eneste landsomfattende verktøyet samfunnet har ved større kriser og katastrofer. Sivilforsvaret rapporterer om store utfordringer med kapasitet, kompetanse og materiell. Ved større kriser og vedvarende beredskapssituasjoner er hverken politi eller de andre nødetatene er satt opp til å kunne takle dette. Blant annet derfor må arbeidet med å få samordnet prosessene med strategien for HV mot 2030 og langtidsplanen forseres.

Vi er fornøyd med at Heimevernet vil bli tilført kapasiteter som kan bevokte og patruljere objekt i nære farvann og havner i en krisesituasjon. Nedleggelsen av Sjøheimevernet etterlot et gap som ikke er tettet, og som forslaget til langtidsplan kun i begrenset grad adresserer. I Rogaland gjelder dette Risavika- og Karmsund Havn.

På strekningen fra Lista til Møre ligger anlegg som er den kritisk del av den europeiske energiforsyningsinfrastrukturen for elektrisitet og gass, i Rogaland er Kårstø et knutepunkt for naturgass og elkraft forsyning. Det er i dag ikke satt av ressurser i Forsvaret til å bevokte og sikre disse objektene. Dersom de blir satt ut, kan det destabilisere en vesentlig del av energiforsyningen i en rekke land rundt Nordsjøen.

Ansvar for sikring ligger i dag til politiet, som må be om bistand fra HV for å kunne sikre anleggene. HV ble fratatt de kapasitetene som var disponert for disse oppdragene i 2018. Nye sikkerhetsforskrifter skal bestemme hvordan disse objektene skal sikres, dette er også en prosess som må akselereres og ses i sammenheng med langtidsplanen og dimensjoneringen av HV.

HV-08(Rogaland og Agder), HV-09(Bergenhus) og HV-11(Møre og Fjordane) må få tilført mer personell for å kunne bistå med sikring av disse anleggene.

Planen om å nedlegge og potensielt avhende forsvaret sin basestruktur på Kjevik vil medføre at det ikke være tilgjengelig dedikert infrastruktur for Forsvaret mellom Horten/Kongsberg og Sandnes. HV 08 trenger militær infrastruktur for mobilisering og til trening av HV styrkene i Agder og til å kunne understøtte mottak av allierte forsterkinger. Forslaget til ny langtidsplan innebærer at Hæren skal styrkes med en ny mekanisert bataljon, her må det tenkes på alternativer til indre Troms eller Østerdalen. Denne bataljonen burde vært plassert i Sørvest-Norge.

Luftforsvaret på Sola

330 Skvadronens aktivitet på Sola bemannes av Luftforsvaret og er ansvarlig for helikopterredningstjenesten. Sola fungerer svært bra som opptrenings- og innfasingssenter for den nye redningshelikopter tjenesten. Stavanger lufthavn, Sola har det største og mest relevante fagmiljøet for operasjon, vedlikehold og trening i bruk av store helikoptre i Nord-Europa. Helikopterklubben på Sola har nær 1800 høyt kompetente ansatte innen fly- og helikopterfag. Sola videregående skole har landslinje for flyfag som bidrar ytterligere til styrke fagmiljøet.

Vi mener at det vil være kostnadseffektivt og derfor formålstjenlig at Forsvaret styrker rollen som teknologimiljøet på Sola har for andre kommende helikopterplattformer. Dette er anbefalt i FD sin studie om Nasjonalt kompetansesenter for helikopter og spesielt for simulatorentrening. Sola har også en unik kombinasjon mellom infrastruktur, fagmiljø og tilgang til objekter og topografi for innfasingstrening.

Vi støtter at 330 Skvadronen Helikopterredningstjenesten som en egen og spesialisert avdeling med permanent hovedbase på Sola rapporterer direkte til Luftforsvarets ledelse.

Totalforsvars og samfunnsikkerhetsaspektet

Forsvaret spiller en stor og viktig rolle i forbindelse med uønskede hendelser, som setter samfunnsikkerhet og beredskap på prøve. Vi mener at totalforsvarskonseptet, og den gjensidige avhengigheten av sivilt og militært samarbeid, bør få større fokus. Korona pandemien viste tydelig dette.

Forslaget til langtidsplanen peker i rett retning vedrørende å videreutvikle et mer integrert totalforsvarskonsept. Vi skal leve med permanente trusler om pandemi, atomlekkasjer, askeskyer fra vulkanutbrudd og andre naturkatastrofer i alle år. Forsvaret sin organisasjon og kanskje spesielt et HV til stede over hele landet kunne tilført litt beredskaps-metodikk inn i et sivilsamfunn nå i 2020 som viste seg å være dårlig forberedt på en pandemi.

Konseptet må omfatte hele landet og må inneholde tydelige forventinger til sivil side, og de forberedelser som må gjøres her.

Med vennlig hilsen

Dokumentet er godkjent elektronisk

Marianne Chesak Kari Nessa Nordtun
Fylkesordfører Ordfører Stavanger

Stanley Wirak Tom Henning Slethei
Ordfører Sandnes Ordfører Sola

Kristin Reitan Husebø
Adm Direktør Greater Stavanger

Birger Haraldseid
Saksansvarlig Greater Stavanger